

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Макроекономічний та монетарний огляд

Лютий 2016 року

Департамент монетарної політики та економічного аналізу

Зміст

Абревіатури та скорочення	3
Головне.....	4
1. Зовнішнє середовище.....	5
2. Економічний розвиток України	8
2.1. Інфляція.....	8
2.2. Економічна активність	10
2.3. Ринок праці.....	12
2.4. Фіскальний сектор.....	13
2.5. Платіжний баланс.....	14
2.6. Монетарний сектор та фінансові ринки.....	16
Додатки	

Абревіатури та скорочення

ІСЦ	Індекс споживчих цін
БІСЦ	Базовий індекс споживчих цін
ІЦВ	Індекс цін виробників
ВВП	Валовий внутрішній продукт
РЕОК	Реальний ефективний обмінний курс
НЕОК	Номинальний ефективний обмінний курс
ДССУ	Державна служба статистики України
США	Сполучені Штати Америки
ФРС	Федеральна резервна система США
МВФ	Міжнародний валютний фонд
ПДВ	Податок на додану вартість
ПДФО	Податок на доходи фізичних осіб
ОВДП	Облігації внутрішньої державної позики
ФГВФО	Фонд гарантування вкладів фізичних осіб
НБУ	Національний банк України
Казначейство, ДКСУ	Державна казначейська служба України
EFF	Extended Fund Facility, Механізм розширеного фінансування
КПБ5 КПБ6	П'яте та шосте видання Керівництва з платіжного балансу та міжнародної інвестиційної позиції відповідно
АТО	Антитерористична операція
ОТП	Основні торговельні партнери
КМУ	Кабінет Міністрів України
ЖКГ	Житлово-комунальне господарство
ЕСРІ	External Commodity Price Index, зважений індекс зміни світових цін на основні товари українського експорту
млн.	мільйон
млрд.	мільярд
грн.	гривня
дол. США	долар США
руб.	російський рубль
в. п.	відсотковий пункт
б. п.	базисний пункт
дол./бар.	доларів США за 1 барель
дол./т	доларів США за 1 тунну
євро/дол.	доларів США за 1 євро
руб./дол.	російських рублів за 1 долар США
р/р	у річному вимірі, річна зміна, до відповідного періоду попереднього року
м/м	до попереднього місяця, у місячному вимірі

Головне

- **У лютому на світових сировинних ринках спостерігалися ознаки стабілізації цін на низькому рівні.** Зокрема, ціни на нафту коливалися близько 30 доларів США за барель, що деякою мірою стало поштовхом до стабілізації цін й на інші сировинні товари. Водночас **збереження цін на світових сировинних ринках на низькому рівні продовжило зумовлювати несприятливі зовнішні умови для української економіки.** Наростання панічних настроїв щодо швидкого уповільнення економіки Китаю призвело до стрімкого падіння його фондового ринку. Це на тлі відносно слабких макроекономічних даних провідних економік та погіршення прогнозів зростання світової економіки поширило нестабільність на світові фондові ринки. На тлі девальвації долара США на світових валютних ринках та певної стабілізації цін на сировинні товари валюти окремих країн, ринки яких розвиваються, укріпилися.
- **У січні споживча інфляція в Україні сповільнилася до 40.3% порівняно з 43.3% на місяць раніше.** Розвиток інфляційних процесів значною мірою відповідав прогнозованій Національним банком України траєкторії уповільнення споживчої інфляції до 12% на кінець 2016 року. Як і очіувалося, тривало зниження річних приростів за всіма основними компонентами ІСЦ, зокрема **базова інфляція сповільнилася до 31.3 р/р.** Під впливом зниження цін на світових сировинних ринках також **сповільнилася промислова інфляція (до 21.2% р/р).**
- **ІВБГ прискорив зниження до 3.3% р/р,** тоді як очіувалося покращення його динаміки. Погіршення показників зафіксовано в промисловості, оптовій торгівлі та транспорті, зокрема через торговельні обмеження з боку РФ та несприятливі погодні умови. Водночас суттєво активізувалася роздрібна торгівля (у річному вимірі зниження сповільнилося до 1.4%), що пов'язано зі зростанням заробітної плати та авансовими пенсійними виплатами в грудні 2015 року.
- У грудні 2015 року зростання номінальної середньої заробітної плати прискорилося. Це та уповільнення інфляції зумовило **зниження темпів падіння реальної заробітної плати до 9.9% р/р.** У січні продовжилося зростання обсягів субсидій домогосподарствам на оплату послуг ЖКГ, скорочувалася й заборгованість за спожиті послуги ЖКГ.
- У січні **державний бюджет виконано з профіцитом – 2.5 млрд. грн.,** що було доволі нетиповим явищем протягом останніх років. Такий результат не став несподіваним з огляду на авансові пенсійні виплати в грудні 2015 року. Водночас темпи зростання податкових надходжень у січні перевищили очікування та були зумовлені, зокрема, податковими змінами. Місцеві бюджети також виконано зі значним профіцитом, хоча видатки зростали швидше, ніж надходження. **Як наслідок, сформувався значний профіцит зведеного бюджету.**
- **У січні 2016 року поточний рахунок зведено з дефіцитом (379 млн. дол. США).** Це зумовлено **прискоренням падіння експорту товарів,** зокрема внаслідок торговельних обмежень з боку РФ, зростання напруженості на Близькому Сході та несприятливих погодних умов. Крім того, **очікувано уповільнилося зниження імпорту,** у тому числі через скасування додаткового імпортного збору та зниження імпортних мит після набрання чинності угоди про зону вільної торгівлі з ЄС. **Чисті надходження за фінансовим рахунком становили 500 млн. дол. США** і зумовлені виключно зростанням залучень приватного сектору. Завдяки профіциту зведеного платіжного балансу **міжнародні резерви станом на 31.01.2016 збільшилися до 13.4 млрд. дол. США,** або 3.5 місяця імпорту майбутнього періоду.
- **На початку 2016 року на валютному ринку посилювався девальваційний тиск,** зокрема через зниження експортних надходжень та політичну нестабільність. Хоча обсяг депозитів у банківській системі сезонно знизився, у річному вимірі його зростання прискорилося. Водночас кредитна активність залишалася слабкою.

1. Зовнішнє середовище

У лютому на світових сировинних ринках спостерігалися ознаки стабілізації цін на низькому рівні. Характерною особливістю перших двох місяців 2016 року було суттєве підвищення волатильності цін на нафту близько 30 дол./бар. Тиск у бік зниження цін зумовлювали такі чинники:

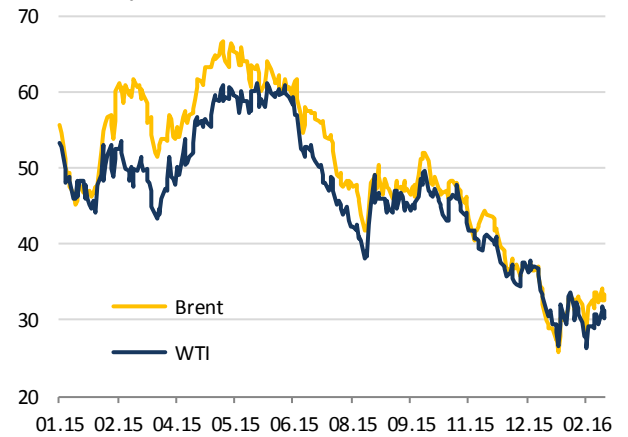
- нарощення обсягів видобутку нафти країнами ОПЕК та РФ¹;
- зниження мита РФ на експорт нафти в лютому;
- суттєве зростання запасів товарної нафти в США² та майже повна завантаженість НПЗ у США (90.6%);
- відновлення Іраном з середини лютого поставок нафти в Європу³ та його наміром й надалі нарощувати експорт нафти⁴;
- перегляд оцінок у бік збільшення обсягів надлишкової пропозиції на нафтовому ринку в I півріччі 2016 року⁵.

Певне зростання цін на нафту в лютому⁶ було викликане домовленостями окремих країн щодо замороження обсягів видобутку нафти на поточному рівні⁷. Водночас поточний рівень видобутку нафти є одним із максимальних за останні кілька років. Це на тлі особливих умов для Ірану та відновлення поставок зі США може дещо зменшити волатильність ринку, однак ціни, вірогідно, залишатимуться на достатньо низькому рівні.

Слабкий зовнішній попит на тлі значної волатильності цін на нафту та дії сезонного фактора призвели до незначних коливань цін на сталь. У січні продовжували знижуватися ціни на окремі види сталевих напівфабрикатів китайського виробництва – на 1.9% м/м⁸, експортні ціни на квадратну заготовку та гарячекатані рулони українського та російського виробництва⁹. Водночас у лютому, урахувавши святкування Нового року в Китаї (основному виробнику сталі), ціни довгий період залишалися відносно стабільними. Починаючи із середини лютого ціни демонстрували різноспрямовану динаміку¹⁰.

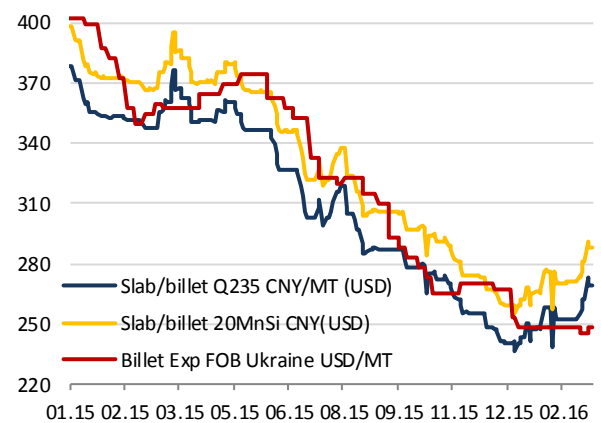
Про певну стабілізацію світових цін на сировинні товари свідчить також індекс зміни світових цін на товари українського експорту (ЕСPI), який у січні 2016 року залишився майже на рівні попереднього місяця¹¹. Це пов'язано з:

Ціни на нафту сортів Brent та WTI, дол./бар. (станом на 25.02.2016)

Джерело: Thomson Reuters Datastream.

Ціни Китаю та України на окремі сталеві напівфабрикати, дол./т (станом на 25.02.2016)

Джерело: Thomson Reuters Datastream

¹ За даними ОПЕК у січні видобуток нафти збільшився на 0.4% м/м – до 32.3 млн. бар. на добу. РФ збільшила обсяги видобутку на 1.5% м/м.

² За даними Енергетичного агентства США запаси сирової нафти збільшилися на 16.7% р/р – до 502 млн. бар. станом на 05.02.2016.

³ Іран відправив першу партію 1 млн. бар. нафти в Європу (із очікуваних 4 млн. бар. для іспанських, французьких та російських компаній).

⁴ За січень 2016 року обсяг експорту нафти Іраном становив 1.5 млн. бар. на день, у лютому – очікується 1.44 млн. бар., а з березня – до 2.3 млн. бар. на день.

⁵ Енергетичне агентство США (січень 2016) збільшило оцінку на 16.7% до 1.75 млн. бар. на добу.

⁶ З початку лютого нафта сорту Brent подорожчала на 0.7% – до 33.4 дол./бар, а сорту WTI подешевшала на 6.7% – 31.4 дол./бар., нафтовий кошик ОПЕК становив 28.3 дол./бар.

⁷ За результатами зустрічі міністрів нафтової промисловості Саудівської Аравії, Венесуели, Катару та міністра енергетики РФ щодо питань видобутку нафти (частка цих країн становить більше 25% від світового видобутку нафти) було погоджено замороження обсягів видобутку на рівні 11.02.2016 за умови, якщо всі країни-експортери нафти підпишуть відповідну угоду. Еквадор, Алжир, Нігерія, Оман та Кувейт уже підтримали таке рішення. Для Ірану, який нещодавно відновив вихід на нафтовий ринок, можливе виключне право в рамках цієї угоди.

⁸ Slab/billet Q235 та Slab/billet 20MnSi CNY у доларовому еквіваленті.

⁹ Експортні ціни на квадратну заготовку за даними Метал Експерт у січні знизилися на 2.1% м/м (37.6% р/р), на гарячекатані рулони українського виробництва – на 1.9% м/м (41% р/р), російського – на 2.7% м/м (39.7% р/р) відповідно.

¹⁰ Ціни на окремі види сталевих напівфабрикатів китайського виробництва зросли в середньому на 6.5% з початку лютого, українські експортні ціни залишалися відносно стабільними.

¹¹ У січні 2016 року відбулося певне уповільнення падіння ЕСPI – до 22% р/р порівняно з 23.8% р/р у грудні 2015 року.

тимчасовою стабілізацією цін на пшеницю¹²; уповільненням зниження цін на рослинну олію через збільшення попиту на неї внаслідок скорочення обсягів виробництва соєвої олії в США та Бразилії (ефект заміщення); зростанням цін на залізну руду¹³ внаслідок накопичення запасів Китаєм напередодні святкування Нового року.

External Commodity Price Index (ECPI) – індекс зміни світових цін на основні товари українського експорту.

Розрахунок ECPI базується на методології міжнародних фінансових організацій (зокрема, Міжнародного валютного фонду та Світового банку), державних органів окремих країн світу (зокрема, Резервного банку Австралії, Банку Канади, Комітету статистики Фінляндії), а також окремих міжнародних банків (зокрема, ANZ Нової Зеландії, Scotiabank Канади).

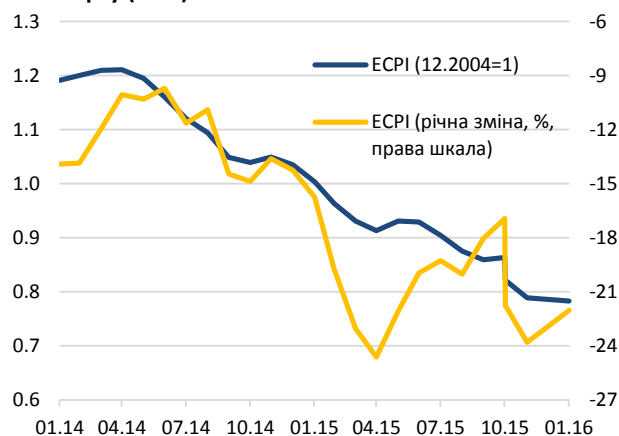
Зростання показника вказує на те, що світова цінова кон'юнктура є сприятливою для вітчизняних товаровиробників, що в подальшому може відобразитися на збільшенні обсягів експорту. Відповідно зниження показника вказує на погіршення світової цінової кон'юнктури, що може відобразитися на зниженні обсягів експорту.

Для розрахунку ECPI використовуються середньозважені щомісячні світові ціни на сировинні товари, що публікуються Світовим банком, Міжнародним валютним фондом та агенцією Томсон Рейтерс. Вагові коефіцієнти для розрахунку ECPI відображають середню за відповідний квартал попереднього року питому вагу відповідного товару в загальному обсязі українського експорту. Це дає змогу враховувати сезонні коливання цін на світових товарних ринках та обсягів внутрішнього виробництва. Критеріями включення товару до ECPI є його значення для внутрішнього ринку України, частка в загальному експорті України та співмірність із світовими ціновими індикаторами. На поточний час ECPI розраховується за кошиком із 14 світових цінових індикаторів. Під час обчислення ECPI використовуються 10 українських експортних товарних груп (м'ясо; зернові культури; насіння олійних культур; олія, жири; руди, шлаки та попіл; добрива; пластмаси і вироби з них; деревина і вироби з неї; кольорові метали; чорні метали), сукупний обсяг яких становить 67% від загального експорту України.

Зниження сировинних цін у попередні періоди та їх стабілізація на низькому рівні продовжило виступати вагомою причиною **падіння промислового виробництва країн – ОТП України**¹⁴. Водночас уповільнення економіки Китаю залишалося одним з основних чинників, що впливав на розвиток світової економіки та чинив тиск на світові ціни на сировинні товари.

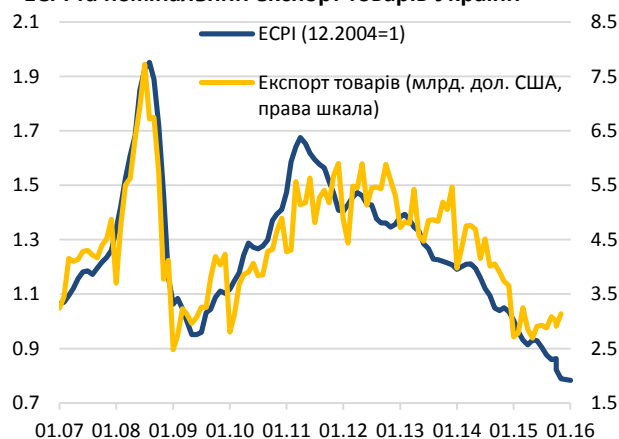
У січні 2016 року уповільнення ділової активності в Китаї тривало, про що свідчив індекс PMI у промисловості, значення якого нижче нейтральної позначки в 50 п. уже одинадцять місяців поспіль¹⁵.

Індекс зміни світових цін на товари українського експорту (ECPI)

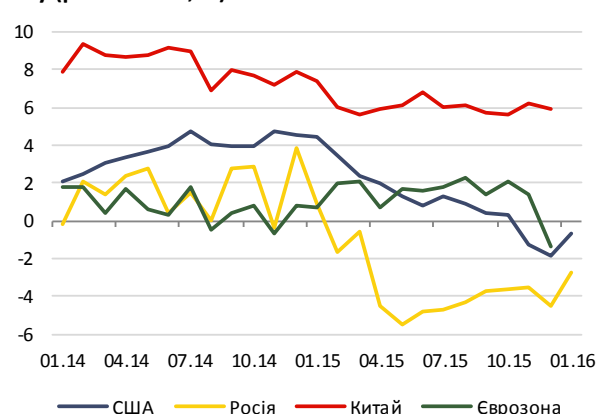
Джерело: розрахунки НБУ на основі даних Світового банку, МВФ та Томсон Рейтерс.

ECPI та номінальний експорт товарів України

Джерело: розрахунки НБУ на основі даних Світового банку, МВФ та Томсон Рейтерс.

Промислове виробництво окремих країн та територій світу (річна зміна, %)

Джерело: Thomson Reuters Datastream.

¹² За даними Світового банку ціни на пшеницю HRW у січні 2016 року залишилися незмінними, SRW – знизилися на 0.1% м/м.

¹³ Ціни на залізну руду збільшилися на 4.2% м/м у січні 2016 року.

¹⁴ У США спостерігалось уповільнення падіння промисловості в січні 2016 року – до 0.7% р/р, у Росії – до 2.7% р/р, у Єврозоні в грудні 2015 року – до 1.3% р/р.

¹⁵ PMI промисловості Китаю в січні 2016 року становив 48.2 пункту.

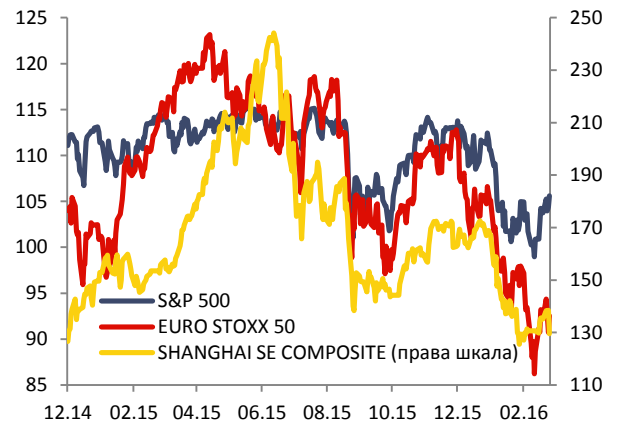
У січні 2016 року фондовий ринок Китаю зазнав стрімкого падіння, поширивши нестабільність на світові фондові ринки. Індекс Shanghai Composite знизився за місяць на 22.6%, а загальна вартість акцій китайських компаній знизилася на 2 трлн. дол. США в еквіваленті. Основною причиною падіння стали панічні настрої інвесторів щодо поглиблення уповільнення економіки Китаю. **Відповідно провідні фондові індекси зазнали суттєвого падіння (S&P 500 – на 5.1% м/м, Eurostoxx 50 – на 6.8% м/м)¹⁶, яке продовжилось також у лютому після тимчасової незначної корекції на початку місяця¹⁷.** Погіршення прогнозів зростання світової економіки МВФ і Світовим банком та оцінок корпоративних прибутків¹⁸, а також відносно слабкі дані щодо економічного розвитку США та Китаю обмежували відновлення провідних індексів фондового ринку. Додатковими чинниками тиску були:

побоювання щодо фінансового стану банківського сектору провідних країн світу на тлі запровадження від'ємних ставок Банком Японії, сигналів ЄЦБ про можливе розширення програми кількісного пом'якшення, поглиблення банківської кризи в Італії¹⁹;

невизначеність щодо збереження членства Великої Британії в ЄС²⁰.

У лютому 2016 року відбулася девальвація долара США на світових валютних ринках на тлі заяв керівництва ФРС США щодо більш поступового підвищення процентних ставок²¹. На тлі послаблення долара США та відносно стабілізації цін на сировинні товари відбулося зменшення девальваційного тиску та укріплення окремих валют країн, ринки яких розвиваються.

Індекси світового фондового ринку (01.01.2014=100, станом на 25.02.2016)

Джерело: Thomson Reuters Datastream.

Зміна обмінних курсів валют до долара США окремих країн, ринки яких розвиваються, у січні та лютому* 2016 року (% м/м на кінець періоду)

* Станом на 25.02.2016

Джерело: Thomson Reuters Datastream.

¹⁶ Початок року для індексу S&P500 став найгіршим за всю історію його існування. У цілому ринок акцій США втратив 2.2 трлн. дол. США капіталізації. Низка провідних світових індексів увійшла в область глибокого падіння (зниження з останніх максимумів на 20% або більше), що передбачає збереження в подальшому тривалого низхідного тренду. Серед таких індексів: MSCI All World Index (-20%), Stoxx Europe 600 (-22%), Nikkei 225 (-22%), DAX (-24%), CAC 40 (-22%), Канади (-25%), Росії (-42%), Польщі (-26%).

¹⁷ Індекс S&P 500 зріс на 0.6%, Eurostoxx 50 знизився на 5.5%, Shanghai Composite зріс на 0.1%.

¹⁸ Уперше з 2009 року наявні оцінки вказують на скорочення доходів другий квартал поспіль у IV кв. 2015 року. За оцінкою S&P Capital IQ, показник доходів на акцію (Earnings Per Share – EPS) для компаній у складі індексу S&P знизиться на 5.7% р/р у IV кв. після зниження на 1.4% р/р у III кв.

¹⁹ Поглиблення кризи було зумовлене невдалою реструктуризацією чотирьох середніх банків. У зв'язку з цим посилюється занепокоєння щодо можливих значних фінансових втрат великих банків Італії, підсилене погіршенням якості кредитного портфеля банківської системи загалом. Станом на кінець III кварталу 2015 року обсяг безнадійних кредитів у банківській системі Італії є третім за розміром після Кіпру та Греції (близько 200 – 300 млрд. євро або 18% від загальної заборгованості за кредитами).

²⁰ Референдум про членство Великої Британії в ЄС пройде 23 червня 2016 року, незважаючи на те, що 20 лютого 2016 року вдалося досягти консенсусу в питанні особливого членства Великої Британії в ЄС. Особливість полягає в тому, що Велика Британія завжди буде на позиції неучасті в процесах створення більш "вузького" Євросоюзу, ніколи не буде частиною "європейської супердержави" і не приєднається до зони євро. Також у ЄС на законодавчому рівні буде закріплено положення, що Велика Британія не братиме участі в спільній європейській армії та будуть введені жорсткі обмеження для мігрантів з ЄС у частині допуску до британської системи соціального захисту.

²¹ Зниження індексу NEOK DXY на 2.3% з початку лютого. Євро з початку лютого помірно зміцнився до долара США – на 2% – до 1.1 дол./євро.

2. Економічний розвиток України

2.1. Інфляція

У січні споживча інфляція сповільнилася до 40.3% порівняно з 43.3% на місяць раніше. Розвиток інфляційних процесів значною мірою відповідав прогнозованій Національним банком України траєкторії уповільнення споживчої інфляції до 12% на кінець 2016 року. Як і очікувалося, тривало зниження річних приростів за всіма основними компонентами ІСЦ.

До сповільнення базової інфляції (до 31.3 р/р) насамперед призвело:

більш суттєве, ніж роком раніше, зниження цін на одяг та взуття в січні, які займають значну питому вагу в базовому ІСЦ (близько 15%);

менш виражений вплив курсового чинника, ніж на початку 2015 року, не дивлячися на посилення волатильності обмінного курсу гривні в останні місяці. Це, зокрема, зумовило подальше уповільнення зростання цін на інші непродовольчі товари, які значною мірою представлені імпортом, у тому числі на побутову техніку, фармацевтичну продукцію, аудіотехніку, фотоапаратуру та обладнання для оброблення інформації;

вторинні ефекти від зниження цін на пальне та окремі сировинні товари протягом останніх кількох місяців, що сприяло уповільненню зростання цін на продукти харчування переважно з високим ступенем оброблення, що належать до базового ІСЦ;

стриманий споживчий попит та стабілізація інфляційних очікувань, що відобразилося на вартості послуг базового ІСЦ (насамперед залежить від внутрішніх чинників), темпи зростання якої в минулому році змінювалися у вузькому діапазоні, а в січні знизилися до 16.0% р/р.

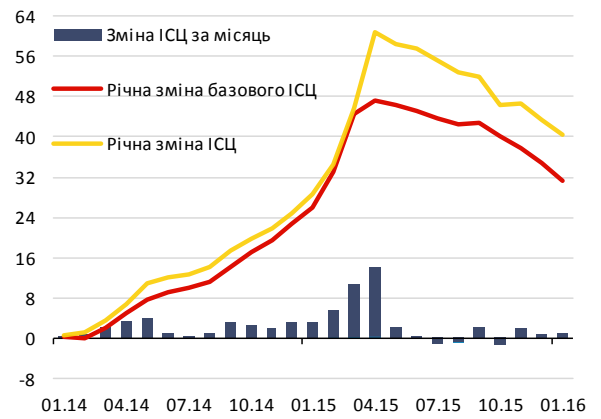
Додатковий внесок у загальний дезінфляційний тренд мала висока база порівняння минулого року.

Також продовжилася сповільнення небазової інфляції (до 42.5% р/р), що пов'язано із зменшенням темпів зростання:

цін і тарифів, які регулюються адміністративно (до 51.5% р/р). Цьому, зокрема, сприяло зменшення темпів росту цін за категорією "алкогольні напої, тютюнові вироби", яке відбулося через зниження цін окремими виробниками тютюнових виробів протягом останніх кількох місяців. Також сповільнилося зростання цін та тарифів за іншими адміністративними компонентами, зокрема, на хліб, зв'язок, транспортні послуги тощо. Зазначене переважило прискорення зростання тарифів на окремі житлово-комунальні послуги, у тому числі на водопостачання;

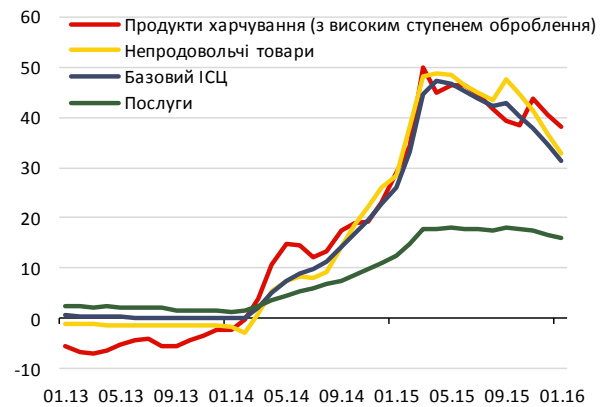
цін на сирі продукти (до 38.0% р/р), зокрема, через здешевлення в останні місяці свинини, мандаринів і апельсинів на тлі розширення їх пропозиції. Крім того, менш виражений вплив курсового чинника сприяв зниженню темпів зростання цін на сирі продукти, які переважно імпортуються, у тому числі на рибу, окремі види овочів та фруктів. Це компенсувало прискорення зростання цін на молоко та молочні продукти, пов'язане зі зниженням поголів'я великої рогатої худоби та

Зміна цінних індексів (%)

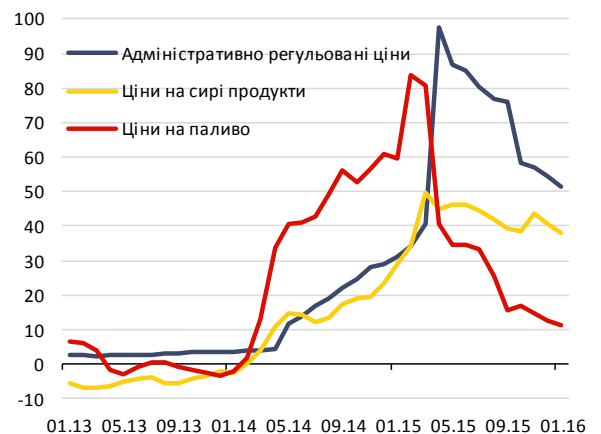
Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

БІСЦ та його компоненти (річна зміна, %)

Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

Основні складові небазової інфляції (річна зміна, %)

Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

підвищенням попиту з боку переробників на тлі розширення експортних можливостей;

цін на паливо на внутрішньому ринку (до 11.1% р/р) у зв'язку з подальшим здешевленням нафти на світових ринках, а також регулятивними ініціативами уряду.

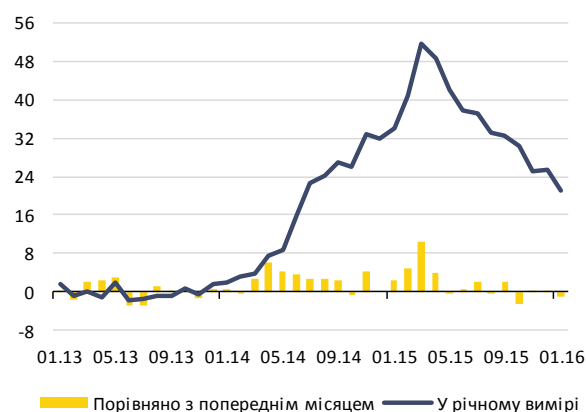
У січні промислова інфляція сповільнилася (до 21.2% р/р) під впливом зниження цін на світових сировинних ринках. Зокрема, продовжилося сповільнення зростання цін у добувній та переробній промисловості (до 12.7% р/р та до 21.3% р/р відповідно).

Визначальним чинником такої динаміки було зниження світових цін на сиру нафту, сталь та залізну руду наприкінці минулого року. Як наслідок, прискорилося зниження цін у виробництві продуктів нафтоперероблення та добуванні металевих руд. Тривало уповільнення зростання цін у металургії. Водночас поступове відновлення попиту з боку металургійного виробництва, яке є основним споживачем коксу, стимулювало прискорення зростання цін у виробництві коксу.

Тривало сповільнення зростання цін у харчовій промисловості, у тому числі у всіх її основних підгалузях. Це насамперед пов'язано з ефектом високої бази порівняння минулого року.

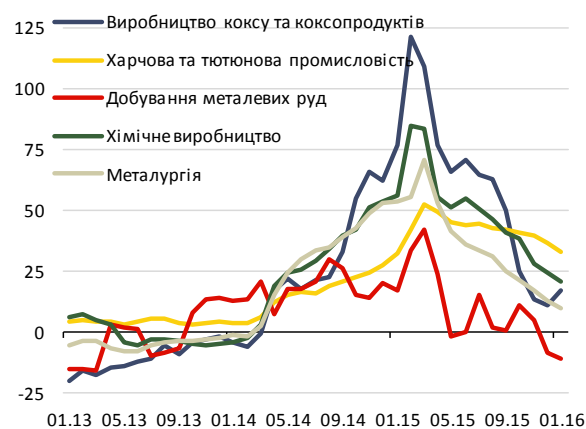
Також продовжилося сповільнення зростання цін у хімічній промисловості, що пов'язано зі зниженням світових цін на хімічну продукцію, зокрема на аміак.

Зміна індексу цін виробників (%)

Джерело: ДССУ.

Ціни в окремих галузях промисловості (річна зміна, %)

Джерело: ДССУ.

2.2. Економічна активність

У січні ІВБГ прискорив зниження до 3.3% р/р (порівняно з 2.4%²² р/р у грудні), тоді як очікувалося поліпшення його динаміки. Гірші, ніж очікувалися, результати зафіксовано в промисловості, оптовій торгівлі та транспорті, зокрема через торговельні обмеження з боку РФ та несприятливі погодні умови.

Зниження обсягів промислового виробництва сповільнилося до 1.7% р/р (порівняно з 2.1% р/р у грудні) унаслідок зростання виробництва електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (на 2.2% р/р). Нарощування обсягів випуску в цій галузі відбулося завдяки холодній погоді в січні, тоді як у відповідному місяці попереднього року середньомісячна температура перевищувала норму (на 4.9°C).

Водночас погіршення динаміки в добувній та переробній промисловості було, зокрема, зумовлене торговельними обмеженнями з боку Російської Федерації і низькими цінами на світових товарних ринках. Зниження в добувній промисловості (на 2.6% р/р) було зумовлено відповідною динамікою в добуванні вугілля (-3.5% р/р) та металевих руд (-0.3% р/р).

Обсяги виробництва переробної промисловості прискорили падіння до 2.6% р/р. Відновилося падіння в машинобудівній галузі (на 3.4% р/р), зокрема випуск легкових автомобілів у січні здійснював лише один завод.

Спад металургійного виробництва дещо поглибився (до 2.8% р/р). Це пов'язано з відповідною динамікою у виробництві труб (падіння прискорилося до 33.6% р/р), на яке впливали як торговельні обмеження, так і дефіцит металобрухту²³. Однією з головних причин дефіциту стали суттєві обсяги експорту брухту.

Суттєво сповільнилося зниження роздрібного товарообороту (до 1.4% р/р порівняно з 14.5% р/р). За оцінками НБУ, порівняно з попереднім місяцем такий товарооборот зріс на 12% у сезонно скоригованому вимірі. Активізація роздрібною торгівлі пов'язана з такими чинниками:

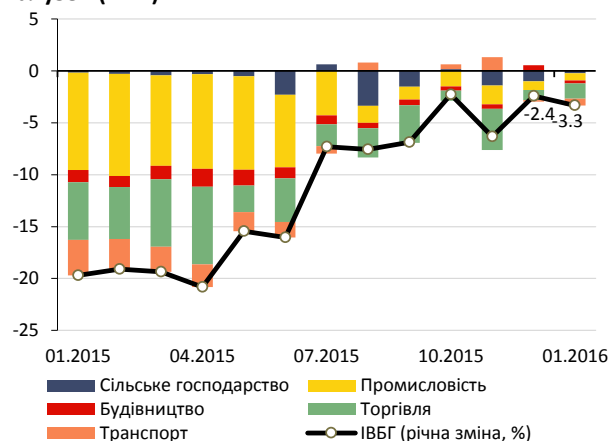
зростання реальної заробітної плати в грудні (за вирахуванням сезонного фактора – на 3.8% м/м, у результаті чого її річне падіння сповільнилося до 9.9%);

авансові виплати наприкінці грудня 2015 року частини пенсій за січень 2016 року.

Прискорення спаду оптового товарообороту (до 7.0% р/р), а також **відновлення зниження вантажообороту** (на 3.8% р/р) відбулося, зокрема, через прискорення падіння експорту внаслідок торговельних обмежень з боку Росії (у тому числі на транзит), а також несприятливі погодні умови. Зниження обсягів пасажирських перевезень становило 2.8% р/р.

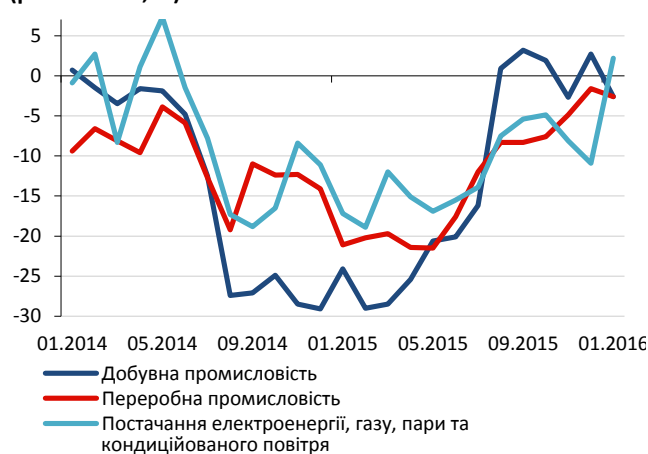
Обсяги виконання будівельних робіт після неочікуваного приросту в попередньому місяці в січні відновили падіння в

Внески в річну зміну індексу виробництва базових галузей (в. п.)

Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

Виробництво в основних галузях промисловості (річна зміна, %)

Джерело: ДССУ.

Роздрібна торгівля та реальна заробітна плата (річна зміна, %)

Джерело: ДССУ.

²² З січня 2016 року до розрахунку ІВБГ додано транспорт (детальні роз'яснення наприкінці розділу). Відповідно, дані перераховано з урахуванням транспорту.

²³ За даними об'єднання "Металургпром", обсяги поставленого металургійним підприємствам брухту становили близько 60% від їх розрахункової потреби. Дефіцит металобрухту є більш критичним для виробництва труб порівняно з іншими видами металургійного виробництва.

річному вимірі (на 11.4%). Така динаміка пояснюється, зокрема, менш сприятливими для будівництва погодними умовами порівняно із січнем попереднього року.

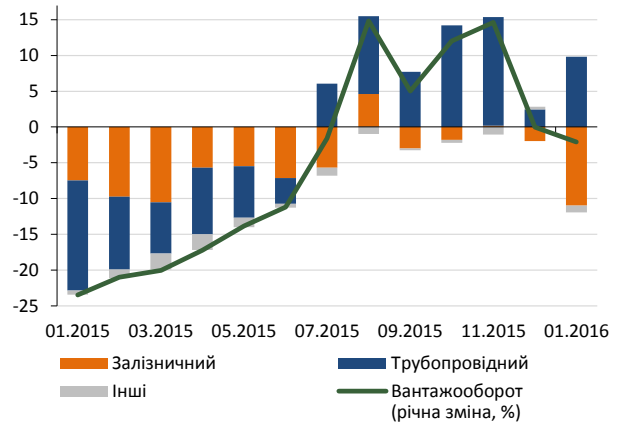
У сільському господарстві, враховуючи лише динаміку тваринництва (характерно для періоду з січня до травня), зниження становило 2.5% р/р. Зокрема відбулося поглиблення спаду виробництва яєць (до 20.8% р/р), тоді як скорочення обсягів виробництва м'яса та молока тривало відносно помірними темпами (-2.3% та -2.0% відповідно).

Про включення транспорту до розрахунку ІВБГ

ІВБГ розраховується НБУ та є зведеним індикатором економічної активності в основних секторах економіки [охоплює щомісячні дані за сільським господарством, промисловістю (добувна, переробна, постачання електроенергії, газу пари та кондиційованого повітря), будівництвом, торгівлею (оптова та роздрібна)]. З початку 2016 року до розрахунку ІВБГ було включено вантажні та пасажирські перевезення.

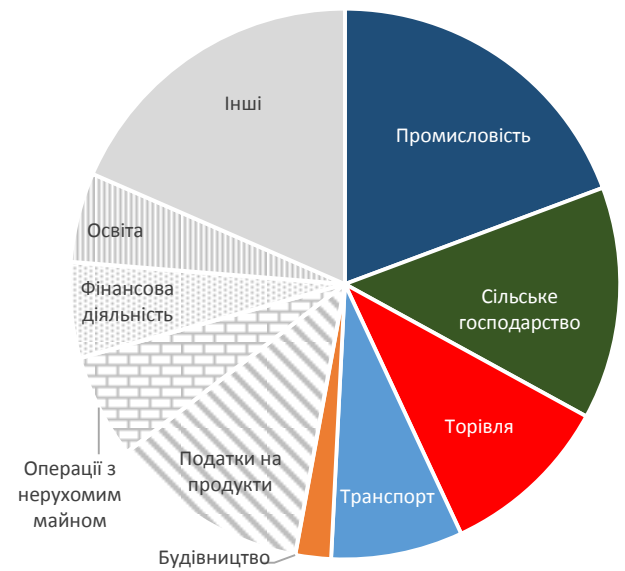
Основною метою включення транспорту до розрахунку ІВБГ було поліпшення якості випереджаючих оцінок ВВП. За зміненою методологією²⁴, ІВБГ включає сектори економіки, валова додана вартість яких становить 53% ВВП за виробничим методом. За рахунок включення транспорту таке охоплення зросло на 7.7 в. п.

Внески у зміну вантажообороту (в. п.)

Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

Охоплення ВВП індексом виробництва базових галузей (%)

Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

²⁴ Детальніше інформація наведена в Основних положеннях розрахунку Індексу виробництва базових галузей http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=23487024&cat_id=57896

2.3. Ринок праці²⁵

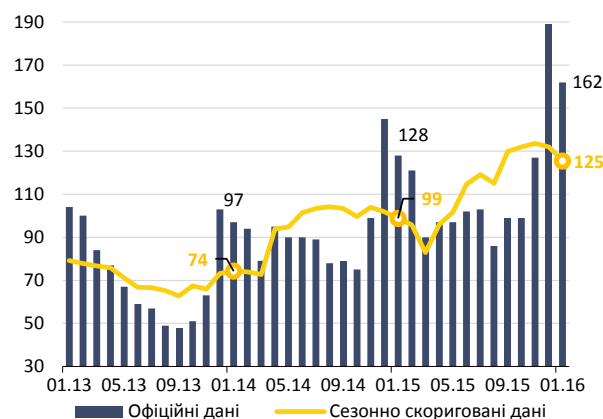
У січні 2016 року рівень навантаження на 10 вільних робочих місць, хоча і дещо знизився порівняно з попереднім місяцем у сезонно скоригованому вимірі, залишався набагато вищим, ніж рік тому (на 26.6% р/р). Це було зумовлене суттєвим зниженням кількості вакансій (на 23.7% р/р), у той час як кількість зареєстрованих безробітних у Державній службі зайнятості України знизилась лише на 3% р/р (до 508.6 тис. осіб). Відповідно дещо знизився рівень зареєстрованого безробіття²⁶ (до 1.9% порівняно з 2.0% у січні 2015 року).

Зростання номінальної середньої заробітної плати (нарахованої в розрахунку на одного штатного працівника) у грудні прискорилося до 30.4% р/р. Зокрема, унаслідок сезонності заробітна плата різко зросла порівняно з листопадом (на 16.3% – до 5 230 грн.) Разом із подальшим уповільненням інфляції це призвело до **зниження темпів падіння реальної заробітної плати до 9.9% р/р.**

Заборгованість із виплати заробітної плати в грудні знизилася на 6.5% м/м, однак порівняно з груднем 2014 року зросла (на 42.5%) та станом на 01.01.2016 становила 1.9 млрд. грн. Сума невиплаченої заробітної плати за місяць знизилася в основному за рахунок погашення заборгованості по Донецькій, Харківській та Дніпропетровській областях. Найбільша сума невиплаченої заробітної плати (72% загального обсягу) зафіксована в промисловості, переважно в переробній та добувній (35.1% та 29.6% відповідно). Найбільший рівень заборгованості припадає на Луганську та Донецьку області (близько 45% загальної суми) та залишається практично незмінним з травня 2015 року. Заборгованість за рахунок бюджетних коштів за рік знизилася на 77.5% та станом на 01.01.2016 становила 8.9 млн. грн.

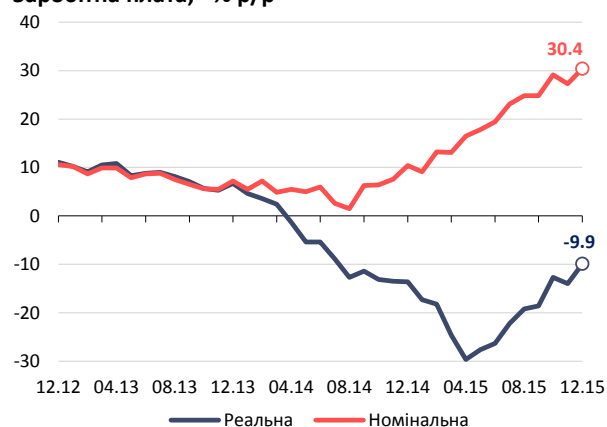
У січні продовжилося зростання обсягів субсидій домогосподарствам на оплату послуг ЖКГ. Станом на 01.02.2016 субсидії отримували приблизно 4.5 млн. домогосподарств (майже 30% їх загальної кількості²⁷, що в 4.2 раза більше, ніж рік тому). Незначне зниження кількості таких домогосподарств порівняно з груднем 2015 року пов'язано із затримками в наданні субсидій на тверде паливо²⁸. Середній розмір субсидії зріс до 1 320 грн., що в 3.7 раза більше, ніж рік тому, а загальна сума нарахованих субсидій перевищила відповідний показник 2015 року в 11 разів. Також прискорилося скорочення заборгованості за спожиті послуги ЖКГ (станом на кінець 2015 року до 28.9% р/р). Середній термін заборгованості населення за ці послуги на кінець року скоротився до 2.1 місяців.

Навантаження на 10 вільних робочих місць (вакантних посад), на кінець місяця, осіб*

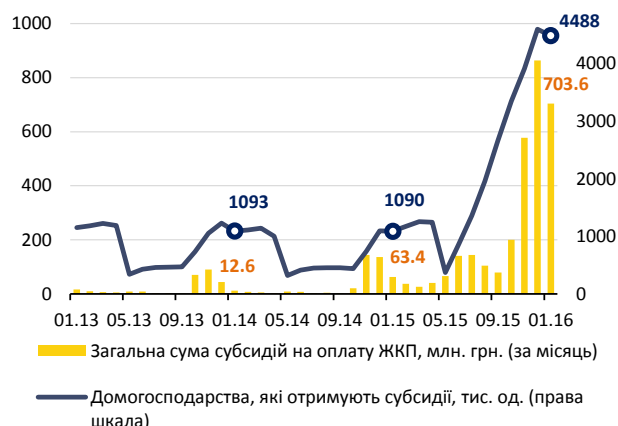
* З 2014 року без урахування АР Крим та м. Севастополь, з 2015 року - також частини зони проведення АТО.
Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

Заробітна плата, * % р/р

* З квітня 2014 року без урахування АР Крим та м. Севастополь, з 2015 року - також частини зони проведення АТО.
Джерело: ДССУ.

Домогосподарства, які отримують субсидії, та загальна сума субсидій на ЖКП*

* Без АР Крим, м. Севастополь, з 2015 року - також частини зони проведення АТО.
Джерело: ДССУ.

²⁵ З початку 2015 року ДССУ публікує окремі дані без урахування частини зони проведення АТО, тому дані щодо деяких показників ринку праці можуть бути недооцінені.

²⁶ Рівень зареєстрованого безробіття не повністю відображає ситуацію з безробіттям, оскільки його розрахунок ґрунтується на чисельності осіб, які перебувають на обліку в центрах зайнятості. Кількість таких осіб залежить не лише від дотримання певних умов реєстрації/збереження статусу безробітного, а й від бажання/небажання особи ставати на такий облік. Для вивчення реального стану ринку праці використовуються показники зайнятості та безробіття за методологією Міжнародної організації праці (МОП). Згідно з останніми даними рівень безробіття за методологією МОП (у % до економічно активного населення у віці 15 – 70 років) у III кварталі 2015 року становив 8.6% (за 9 місяців 2015 року – 9%).

²⁷ Без урахування АР Крим, м. Севастополь та частини зони проведення АТО.

²⁸ Субсидії на тверде паливо домогосподарствам нараховуються на період з січня до грудня, що потребує повторного звернення за субсидіями на початку року та, з урахуванням витрат часу на збирання відповідних документів, зокрема, щодо сукупного доходу домогосподарств за минулий рік, призводить до перенесення призначення таких субсидій з січня на лютий.

2.4. Фіскальний сектор

У січні державний бюджет виконано з профіцитом 2.5 млрд. грн., що є доволі нетиповим явищем протягом останніх років. Такий результат, однак, не став несподіваним з огляду на авансові пенсійні виплати в грудні 2015 року. Водночас темпи зростання податкових надходжень у січні перевищили очікування.

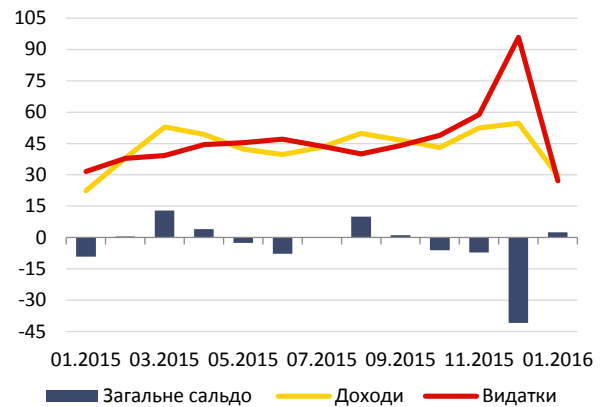
Доходи державного бюджету в січні збільшилися на 32.6% р/р насамперед за рахунок податкових надходжень. Їх зростання на 37% р/р відбулося завдяки збільшенню надходжень від майже усіх основних податків, а їх динаміка була зумовлена як фундаментальними факторами, так і змінами в законодавстві. Надходження від податку на доходи фізичних осіб зросли більше ніж удвічі за рахунок уніфікації ставки на рівні 18% та підвищення номінальних заробітних плат. Надходження від податку на доходи фізичних осіб зросли більше ніж удвічі, зокрема внаслідок уніфікації ставки. Також вплинув ефект бази порівняння через неналагоджений механізм переходу на нові нормативи перерозподілу надходжень від цього податку між державним та місцевими бюджетами на початку 2015 року²⁹. Надходження від акцизного податку та ПДВ суттєво збільшилися, зокрема внаслідок певної активізації роздрібної торгівлі та імпорту, а також підвищення ставок акцизного податку на паливо та тютюнові вироби. Зростання надходжень від ПДВ супроводжувалося суттєвими обсягами його відшкодування, що дало змогу скоротити відповідну заборгованість. Разом з тим надходження від податку на прибуток підприємств різко зменшилися (на 77.5% р/р), що пов'язано зі зміною підходів до формування звітності³⁰, у тому числі скасуванням авансової щомісячної сплати. Неподаткові надходження зросли на 2.3% р/р.

Видатки державного бюджету в січні скоротилися на 13.9% р/р. Це, зокрема, відбулося через те, що не було перерахувань до Пенсійного фонду, оскільки в грудні Пенсійному фонду надано додаткові кошти для авансової виплати пенсій за січень 2016 року. Крім того, зменшилися витрати на обслуговування боргових зобов'язань (на 26% р/р) та капітальні видатки (на 86.1% р/р). Водночас зростання таких видатків як оплата праці й субсидії та поточні трансферти підприємствам прискорилося (до 40.5% р/р та 45.2% р/р відповідно). Незважаючи на це, майже всі видаткові статті загального фонду державного бюджету були недовиконані порівняно із січневим планом (загалом на 17.2%).

Доходи місцевих бюджетів також зростали, але помірними темпами – на 14.4% р/р. Це стало наслідком уповільнення зростання офіційних трансфертів (до 14.4% р/р) на тлі суттєвого збільшення власних надходжень (на 32.2% р/р). Збільшення власних надходжень у тому числі зумовлено значними надходженнями акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібної торгівлі підакцизних товарів, які зараховуються до доходів місцевих бюджетів. Водночас видатки місцевих бюджетів у січні зросли на 23.3% р/р за рахунок їх збільшення майже за усіма напрямками (найбільше – економічна діяльність, ЖКГ та соціальний захист). Однак, незважаючи на нарощення видатків, місцеві бюджети в січні також виконано з суттєвим профіцитом – 6.6 млрд. грн.

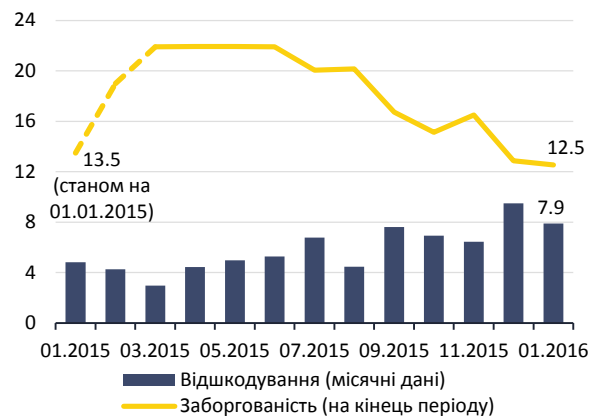
Виконання як державного, так і місцевих бюджетів з профіцитом зумовило значне додатне сальдо зведеного бюджету.

Державний бюджет: доходи, видатки та сальдо (млрд. грн.)

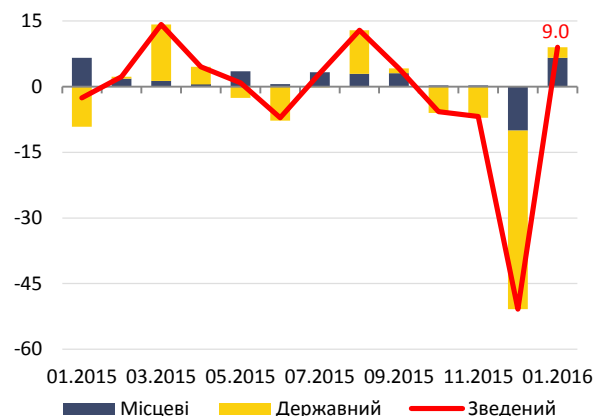
Джерело: ДКСУ; розрахунки НБУ.

Бюджетне відшкодування ПДВ та заборгованість (млрд. грн.)

Джерело: ДКСУ; розрахунки НБУ.

Показники сальдо бюджету (млрд. грн.)

Джерело: ДКСУ; розрахунки НБУ.

²⁹28.12.2014 внесені зміни до Бюджетного кодексу щодо нових нормативів розподілу надходжень від ПДФО між державним та місцевими бюджетами. Водночас налагодження механізму такого перерозподілу тривало кілька місяців на початку 2015 року, що певною мірою спотворює порівняння зміни надходжень від ПДФО у розрізі державного та місцевих бюджетів. Зокрема надходження від цього податку до зведеного бюджету зросли на 36.8% р/р у січні 2016 року, що відповідало змінам номінальної заробітної плати та податковим нововведенням.

³⁰ Відповідно до Закону України "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році" від 24.12.2015.

2.5. Платіжний баланс

У січні 2016 року поточний рахунок зведено з дефіцитом (379 млн. дол. США) унаслідок формування значного від'ємного сальдо торгівлі товарами. Це було зумовлено прискоренням падіння експорту товарів та послуг на тлі уповільнення зниження імпорту.

У січні падіння експорту прискорилося до 32.1% р/р, а за вирахуванням сезонного фактора експорт товарів знизився на 25% м/м. Неприятлива зовнішньоекономічна кон'юнктура, зокрема низькі ціни на сировинні товари та погіршення макроекономічної ситуації в окремих країнах – торговельних партнерах України, залишалася одним з основних чинників продовження скорочення експорту. Водночас погіршення динаміки експорту за всіма групами товарів у січні визначалося низкою додаткових факторів.

Так з 1 січня 2016 року РФ заборонила транзит товарів з України через свою територію, незалежно від країни кінцевого призначення. Це призвело до суттєвого скорочення експорту в країни СНД (за винятком РФ, у 1.8 раза), частка яких у загальному експорті товарів у січні знизилась до 6.7% (з 10% у 2015 році). З огляду на товарну структуру експорту в ці країни заборона транзиту найбільше вплинула на експорт продовольчих товарів, продукції металургії та машинобудування.

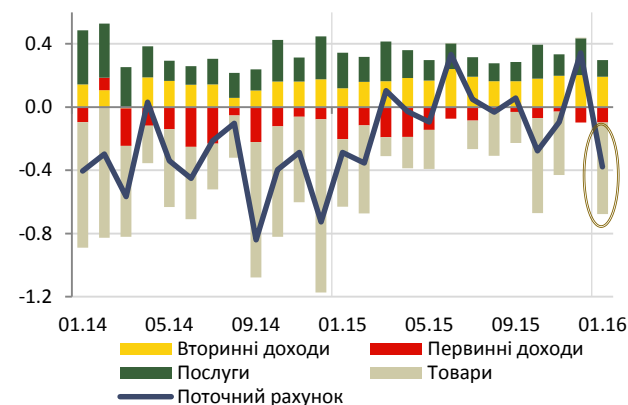
З 1 січня 2016 року РФ призупинила дію Договору про зону вільної торгівлі СНД з Україною, у результаті чого середньозважена ставка митного тарифу до РФ, за розрахунками НБУ, збільшилася з 0% до 9.1%, а також увела продуктове ембарго. Як наслідок, експорт до РФ скоротився у 1.9 раза.

Погіршення погодних умов, що ускладнило роботу морських портів, та тимчасові труднощі з отриманням окремих видів дозвільної документації³¹ призвели до прискорення зниження експорту зернових культур у січні до 28.2% р/р³².

Ескалація сирійського конфлікту та наростання напруженості в Туреччині спричинили прискорення падіння експорту до країн Близького Сходу (крім Ірану, зниження експорту товарів до якого уповільнилося, за оцінками НБУ, завдяки збільшенню поставок олії та олійних). Експорт до Китаю різко скоротився з вересня 2015 року після припинення поставок української кукурудзи внаслідок високого врожаю в Китаї. Це також, за оцінками НБУ, зумовило зниження експорту до Південної Кореї, значну частку експорту до якої в 2015 році становили зернові. Крім того, вагомим чинником зниження експорту в Китай було також падіння цін на залізну руду. Загалом експорт товарів до країн Азії в січні скоротився у 1.8 раза (або на 461 млн. дол. США).

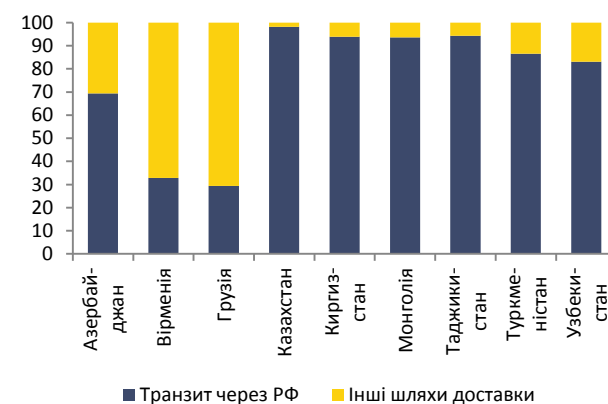
Водночас експорт до країн ЄС у січні зменшився лише на 6.3% р/р, а частка цих країн в загальній структурі експорту товарів збільшилася до 41.1% (з 30.2% у січні 2015 року). Однак станом на

Рахунок поточних операцій (млрд. дол. США)

Джерело: НБУ.

Структура експорту товарів у окремі країни СНД та Азії за шляхами транспортування* (%)

* за 10 місяців 2015 року.

Джерело: ДССУ; ДФС.

Експорт товарів до окремих країн у січні, тис. дол. США (за КПБ5)

країни	2015	2016	зниження, разів
Азербайджан	33	6	5.8
Вірменія	5	5	1.1
Білорусь	40	32	1.2
Грузія	24	17	1.4
Казахстан	46	14	3.3
Киргизстан	4	1	4.0
Молдова	23	18	1.2
Росія	293	161	1.8
Таджикистан	1	0	5.5
Туркменістан	18	4	5.1
Узбекистан	15	5	2.8

Джерело: ДССУ; ДФС.

³¹ З 1 січня 2016 року після набрання чинності угодою про зону вільної торгівлі з ЄС функції щодо видачі дозвільного сертифіката EUR.1, необхідного для експорту зернових культур та продуктів їх переробки, перейшли від Торгово-промислової палати України до Державної фіскальної служби України.

³² Більше 90% зерна експортується через морські порти України. За даними Адміністрації морських портів України, у січні 2016 року обсяги відвантаження зерна на експорт через морські порти знизилися на 17.7% р/р.

21 січня українські експортери повністю використали квоту (400 тис. т) на безмитний експорт кукурудзи в ЄС.

Падіння імпорту товарів у січні очікувано уповільнилося до 22.9% р/р унаслідок скасування додаткового імпортного збору та зниження імпортних мит після набуття чинності угодою про зону вільної торгівлі з ЄС. Неенергетичний імпорт уповільнив падіння до 6.8% р/р, за вирахуванням сезонного фактора він збільшився на 16% м/м. Унаслідок відкладеного попиту імпорт продукції машинобудування зріс на 6.3% р/р, зокрема імпорт механічних машин та апаратів збільшився на 23.9% р/р, легкових автомобілів – на 19.9% р/р, а падіння імпорту продовольчих товарів уповільнилося до 4.1% р/р (42.5% у грудні). На зростання імпорту механічних машин та апаратів, за оцінками НБУ, серед інших чинників вплинули також підвищені обсяги відшкодування ПДВ експортерам³³ наприкінці 2015 року.

Енергетичний імпорт продовжив скорочуватися високими темпами (51.5% р/р), зокрема імпорт природного газу знизився в 2.9 раза в річному вимірі. Починаючи з листопада 2015 року Україна імпортує газ лише з Європи. Як наслідок, частка РФ у імпорті товарів у січні зменшилася до 10.1% (з 19.3% у 2015 році).

Профіцит торгівлі послугами скоротився до 106 млн. дол. США (з 233 млн. дол. США в грудні) в основному через ускладнення роботи портів: зниження експорту послуг морського транспорту становило 22.6% р/р, водного – 66.7% р/р. Водночас експорт послуг трубопровідного транспорту в січні був у 1.5 раза більший у річному вимірі, оскільки до березня 2015 року діяли ліміти на транспортування газу з РФ до Європи через територію України.

У січні 2016 року чисті надходження за фінансовим рахунком становили 500 млн. дол. США і були зумовлені виключно зростанням залучень приватного сектору.

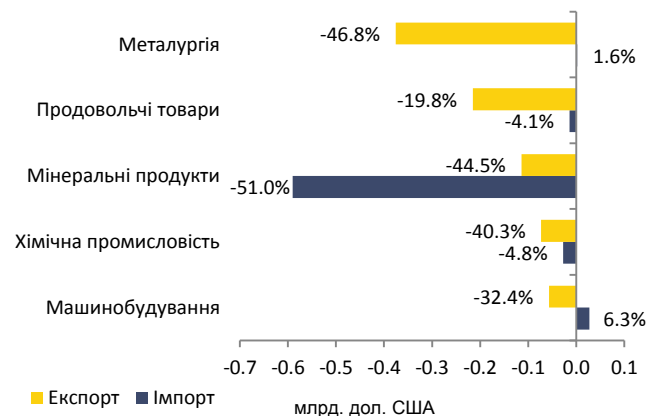
У січні реальний сектор був головним реципієнтом зовнішнього фінансування (708 млн. дол. США). Чисті залучення довгострокових кредитів становили 265 млн. дол. США, що призвело до зростання роловера реального сектору до 109%³⁴ (з 29% у грудні). Разом з тим прострочена заборгованість зросла на 326 млн. дол. США, з урахуванням якої роловер реального сектору становив 65%³⁵ (порівняно з 15% у грудні).

Надходження прямих іноземних інвестицій (23 млн. дол. США) були повністю спрямовані до реального сектору економіки.

Незважаючи на підвищення турбулентності на валютному ринку, тривало зниження готівкової валюти поза банками (298 млн. дол. США).

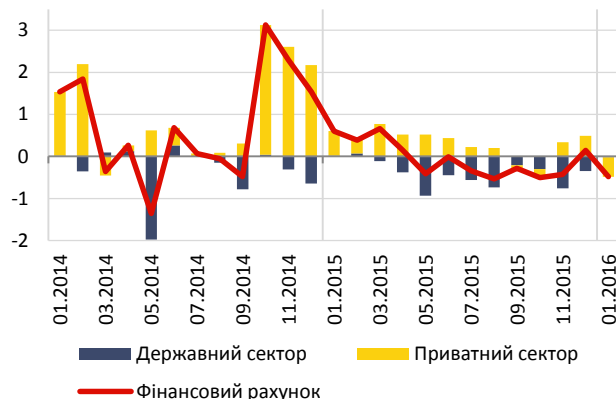
Завдяки профіциту зведеного платіжного балансу в січні (120 млн. дол. США) міжнародні резерви станом на 31.01.2016 збільшилися до 13.4 млрд. дол. США або 3.5 місяця імпорту майбутнього періоду.

Абсолютна та річна зміна експорту та імпорту товарів у січні 2016 року (млрд. дол. США та %)

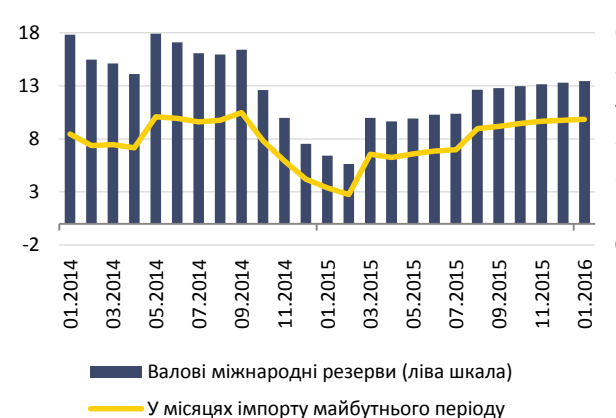
Джерело: НБУ.

Фінансовий рахунок: чисті зовнішні активи (млрд. дол. США)

Джерело: НБУ.

Валові міжнародні резерви (млрд. дол. США та місяці імпорту майбутнього періоду)

Джерело: НБУ.

³³ Зростання імпорту машинобудування відбулося за технікою, яка використовується для первинної обробки, що притаманно експортоорієнтованим галузям промисловості.

³⁴ За методологією КПББ: ураховуючи лише фактичні виплати (без урахування простроченої заборгованості).

³⁵ За методологією КПБ5: ураховуючи планові виплати.

2.6. Монетарний сектор та фінансові ринки

Поєднання фундаментальних факторів (загалом несприятлива зовнішньоекономічна кон'юнктура для українського експорту, обмеження на торгівлю з Росією та транзит її територією), а також ситуативних (велика кількість свят у січні, невідповідність робочих і святкових днів в Україні та США, розгортання політичної кризи в державі та традиційно високі бюджетні витрати наприкінці року) визначали девальваційний тиск на валютному ринку³⁶ на початку поточного року. З початку року (станом на 25.02.2016) офіційний курс гривні до долара США девальвував на 13.4% до 27.2 грн. за дол. США.

В умовах високої турбулентності валютного ринку завданням НБУ було зниження його надмірної волатильності. В умовах режиму гнучкого обмінного курсу протягом поточного року НБУ проводив валютні аукціони як з купівлі, так і з продажу іноземної валюти. Так з метою зниження надмірних курсових коливань НБУ у січні провів два аукціони з купівлі іноземної валюти (на суму 43.5 млн. дол. США) та сім аукціонів з її продажу (на суму 117.8 млн. дол. США). З огляду на посилення девальваційного тиску в лютому НБУ продовжував проведення аукціонів переважно з продажу валюти (сальдо операцій станом на 25.02.2016 становило 113.8 млн. дол. США).

Незважаючи на девальвацію гривні відносно долара США, НЕОК гривні в січні укріпився на 0.4% м/м через більш суттєву девальвацію валют країн – торговельних партнерів України. Крім того, хоча інфляція в Україні в січні була досить помірною, вона все ж перевищувала середньозважений показник зростання цін в країнах-партнерах. Відповідно, РЕОК гривні за місяць також укріпився на 0.9% м/м. та на 1.7% р/р.

Банківська система на початку 2016 року продовжувала демонструвати значні обсяги надлишкової ліквідності. Середньоденні залишки на коррахунках банків та за депозитними сертифікатами НБУ в січні зросли на 32.7% м/м та 12.7% м/м відповідно.

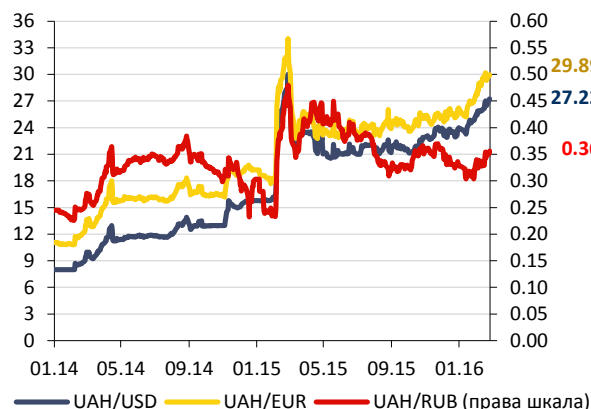
Основними факторами збільшення ліквідності банківської системи були сезонне зниження обсягів готівки (на 17.1 млрд. грн.) та операції ФГВФО³⁷.

Частково надлишкова ліквідність абсорбувалася за рахунок операцій уряду (чистий від'ємний вплив яких було оцінено в 11.0 млрд. грн.)³⁸, погашення банками раніше отриманих кредитів рефінансування (на суму 3.6 млрд. грн.), чистого продажу НБУ іноземної валюти (на суму 1.9 млрд. грн. у еквіваленті).

Сезонне зниження обсягів готівки поза банками (на 3.8% м/м) зумовило зменшення монетарної бази на 0.3% м/м. Водночас

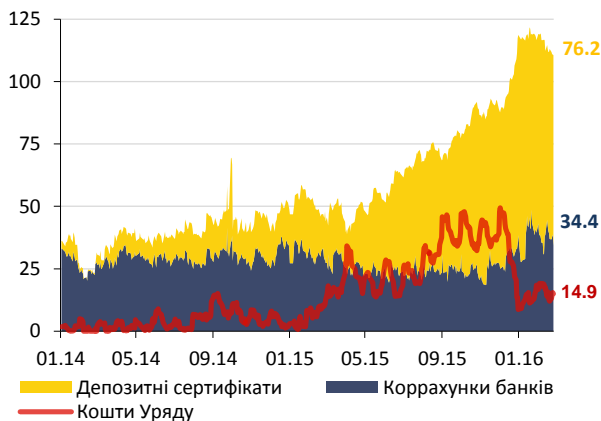
унаслідок низької бази порівняння через невисокий попит на готівкові кошти протягом минулого року зростання монетарної бази у річному вимірі становило 2.6%.

Офіційний курс гривні до іноземних валют (на 25.02.2016)

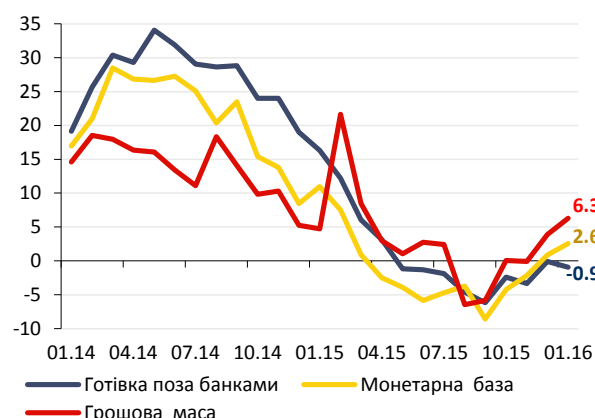
Джерело: НБУ.

Окремі показники ліквідності банківської системи (млрд. грн., станом на 25.02.2016)

Джерело: НБУ.

Монетарні показники (річна зміна, %)

Джерело: НБУ.

³⁶ Інформація щодо валютного ринку надається за оперативними даними.

³⁷ ФГВФО перерахував 2.2 млрд. грн. банкам-контрагентам для проведення подальших виплат вкладникам банків, що ліквідуються.

³⁸ Вплив фіскальних чинників на зниження ліквідності банківської системи розраховано на основі зміни залишків коштів на ЄКР (зростання на 7.7 млрд. грн.) та сплати урядом НБУ за ОВДП 3.3 млрд. грн.

Традиційно на початку року спостерігалось зниження обсягів депозитів. Так у січні залишки депозитів у національній валюті скоротилися (на 1.3% м/м), насамперед за рахунок зниження депозитів домашніх господарств (на 4.0% м/м) з огляду на сезонне збільшення витрат у період новорічних та різдвяних свят. Їх зниження, однак, тривало і в річному вимірі (на 2.7%), що може свідчити про використання населенням заощаджень попередніх періодів. Натомість залишки депозитів нефінансових корпорацій зросли на 1.6% м/м, а їх приріст у річному вимірі на 25.8% сприяв прискоренню зростання загальних залишків у національній валюті на 7.9%.

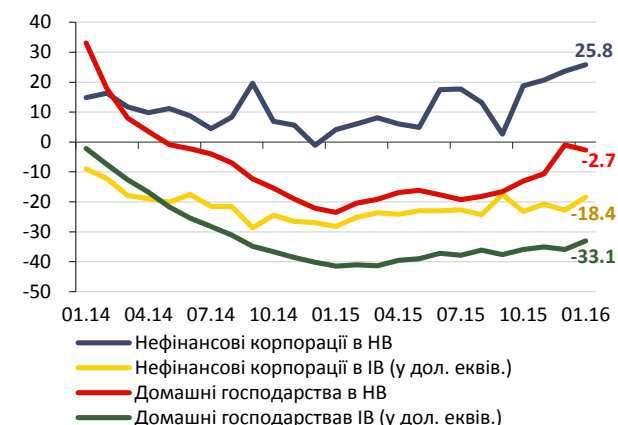
Поступове відновлення довіри до банківської системи сприяло поновленню у січні 2016 року зростання депозитів в іноземній валюті (у доларовому еквіваленті) на 0.5% м/м. Це відбулося за рахунок збільшення залишків коштів як нефінансових корпорацій (на 1.0% м/м), так і домашніх господарств (на 0.4% м/м). У річному вимірі скорочення залишків депозитів у іноземній валюті (у доларовому еквіваленті) сповільнилося (до 28.4% р/р), що відбулося за рахунок як домашніх господарств, так і нефінансових корпорацій (зниження залишків коштів уповільнилися до 33.1% та 18.4% відповідно). **Незначний приріст грошової маси в січні (на 0.1 % м/м) був зумовлений компенсацією приросту депозитів зниженням рівня готівки. У річному вимірі грошова маса збільшилася на 6.3%.**

Кредитна активність у січні 2016 року залишалася слабкою через низький попит на кредитні ресурси на тлі збереження високої вартості ресурсів та жорстких вимог банків до позичальників. Так залишки за кредитами, наданими резидентам, як в національній валюті, так і в іноземній (у доларовому еквіваленті) зменшилися на 0.3 м/м, а в річному вимірі падіння прискорилося до 20.6% та до 22.6% відповідно.

Темпи зниження залишків кредитів в національній валюті, наданих домашнім господарствам (0.3% м/м та 27.1% р/р), були вищими, ніж у корпоративному секторі (0.1% м/м та 17.7% р/р), що пояснюється зниженням кредитоспроможності населення на тлі зменшення реальних доходів населення.

В умовах збереження високої ліквідності банківської системи тривало поступове зниження ринкових процентних ставок. Зокрема знизилася ставка за новими кредитами на міжбанківському кредитному ринку в національній валюті (на 0.3 в. п. – до 19.0% річних), за новими кредитами (без овердрафту) і депозитами нефінансових корпорацій та за новими депозитами домашніх господарств як у національній, так і в іноземній валютах. Натомість вартість кредитів (без овердрафту) для домашніх господарств протягом місяця зросла як у національній, так і в іноземній валютах.

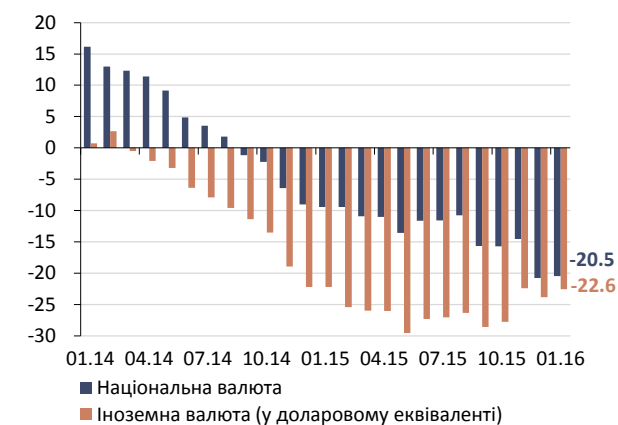
Депозити * (станом на кінець періоду, річна зміна, %)

* Включно з неплатоспроможними банками.

Джерело: НБУ.

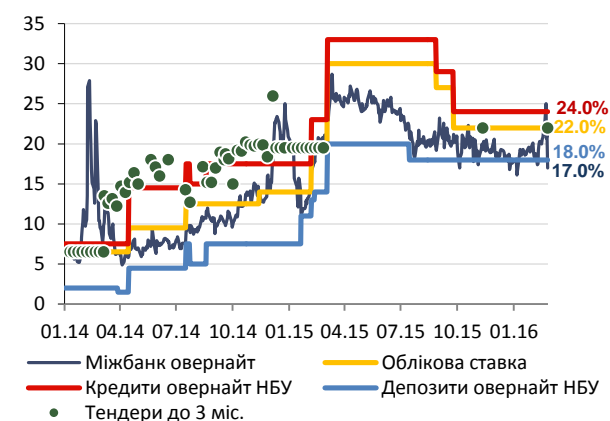
Кредити – усього* (станом на кінець періоду, річна зміна, %)

* Включно з неплатоспроможними банками.

Джерело: НБУ.

Міжбанківські ставки овернайт і процентні ставки НБУ (% річних, станом на 25.02.2016)

Джерело: НБУ.